

Nr 4 april 2010

Finlands

Synskadade

4

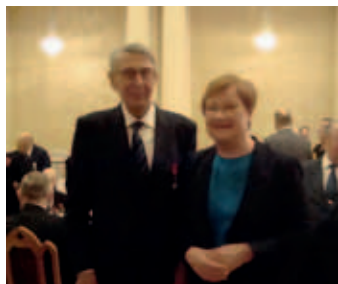
Martin Lindkvist
fick företagpris

8

Minnen från
vinterkriget

12

Informatörer
inspirerades

Innehåll Nr 4/10

- 3** Ledaren: Information mot fördomar
- 4** Martin Lindkvist belönades för hantverksarbete
- 6** Aniridikonferens i Stockholm
- 8** Sjuttioårsminnet av vinterkriget
- 12** FSS informatörer inspirerades
- 14** Kåseriet: Takdropp och dörrstopp
- 16** Meddelanden
- 20** Meddelanden från distrikten
- 23** Annonser: FSS friidrott och boccia 2010
- 24** Annonser: Öppet hus på SSS

Finlands Synskadade är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 99. Nummer 5/2010 utkommer 26.5, manusstopp 5.5.

Utgivare:

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f.,
Parisgränden 2 A 1,
00550 Helsingfors
Tfn 09-6962 300

Chefredaktör:

Sofia Stenlund, tfn 09-6962 3017
e-post: sofia.stenlund@fss.fi
Meddelanden och annonser
mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar:

Tina Dunderfelt, tfn 09-6962 3010
e-post: tina.dunderfelt@fss.fi

Pärmbild: Arto Vanhanen och Tarja Halonen

Foto: Maj-Britt Strandberg

ISSN 0789-5739

Information mot fördomar

Det är en bit över 30 år som FSS kunnat stoltsera med en av sina viktigaste verksamhetsformer, nämligen informatörsverksamheten. Det är modigt och framsynt av FSS medlemmar att fördomsfritt gå ut till allmänheten och berätta om sin vardag, en tillvaro som inte alltid är helt lätt att förmedla till andra.

Då en del av de aktiva informatörerna samlades till uppföljande träff i början av april var budskapet tydligt: vi behöver fler informatörer. Eller rättare sagt: omvärlden behöver mer information och till ännu flera.

Att medlemmar i vårt förbund skapar personliga länkar till skolbarn, studerande och andra är ovärderligt. Ändå finns det otaliga grupper som fortfarande behöver få lära sig mer. Ibland kan de mest oväntade instanser stå för de största misstagen i bemötandet av synskadade, om inte av lättja så av okunskap. Dessa enheter bör vi lokalisera och åtgärda informationsbehovet.

Flera poänger under informatörernas

sammanslutning i april var sådana som man inte genast tänker på. För oss är det självklart att diagnosförlopp är olika och att synskadan kan vara av olika grad, medan det kan vara svårt för mindre insatta att förstå att inte alla våra medlemmar har vit käpp och ledarhund.

En annan mycket viktig aspekt är att vem som helst kan verka som förmedlare av information om synskadade i sin vardag. Inte heller informatörskapet behöver ställa speciellt höga krav på medlemmen, utan FSS ger vid behov handledning och råd samt arrangerar kurser och diskussionstillfällen.

Som man kan läsa i detta nummer av Finlands Synskadade kan vår informatörsverksamhet betecknas som värdefull och helt unik. En utbildningsinstans, en förening eller egentligen vilken sammanslutning som helst kan kontakta FSS och utan kostnad få besök av en person som under överenskommen tid berättar om sitt liv som synskadad. Vi har all anledning att vara stolta över denna verksamhet.

Martin Lindkvist belönas för 30-årig hantverkarkarriär

Martin Lindkvist från Sibbo belönas med Synskadades centralförbunds företagarpriis. Martin är mångårig medlem i FSS och belönas för sitt hantverk, främst borstbindningen. Han har länge fungerat som lärare i olika hantverksformer och marknadsför själv sin stora kollektion av produkter bestående av bland annat disk-, bad- och skurborstar.

- Den produkt som går åt bäst är nog badborsten med långt skaft eller den snedskiftade sopborsten, berättar Martin Lindkvist som framställer badborstar med mjukare eller hårdare borst beroende på kundens önskemål.

Martin Lindkvist har även utvecklat en form av bastulavsborste med längre borststrån i mitten för att komma åt mellan bräderna i skurningen. Han har hållit på med borstbindning i över 30 år och har gedigen kunskap och erfarenhet. Via ett besök på det som då hette Arlainsinstitutet under en anpassningskurs fylldes ansökningsblanketterna i och han studerade borstbindning under ett år, gick hushållslinjen under ett och studerade rottinghantverk i tre år. Att det blev borstbindningen som blev hans sysselsättning har en naturlig förklaring.

- Rottingmöbler är så pass mycket dyrare, och med borstarna kan jag hålla ett litet lager hemma.

Även Martins verkstad finns i hemmet, och beroende på beställningar och önskemål tillbringar han från fem till 16-17 timmar där per dag. Som jämförelse berättar han att han binder en vanlig skurborste på fyra till fem minuter. Själva trästommen i björk beställer han, men borsten bestående av till exempel tagel eller olika konstfiber binder han själv eller enligt vad kunden vill ha. Med hjälp av de olika materialen får han fram varierande hård- eller mjukhet i borsten samt olika färgkombinationer.

Fler unga med!

Sina produkter, som förutom borstarna består av lite rotting, korgar och plast-

pärtskorgar, säljer och marknadsför han själv. En del till affären Annansilmät-Aitta, men också på sommartorg och sommarmarknader kring hemorten med omnejd. Under tiotals år har han fungerat som timlärare i hantverk i bland annat Svenska Skolan för Synskadade och för tillfället håller han en tisdagskurs i rot-

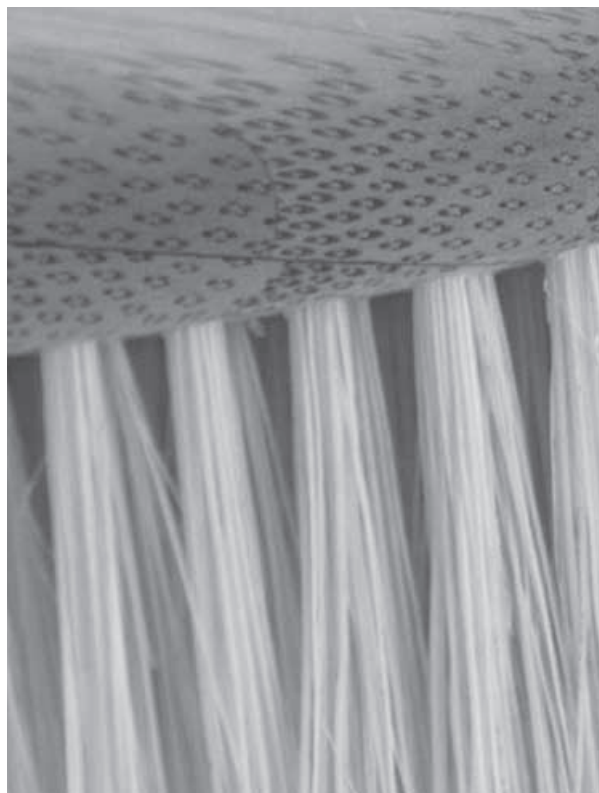
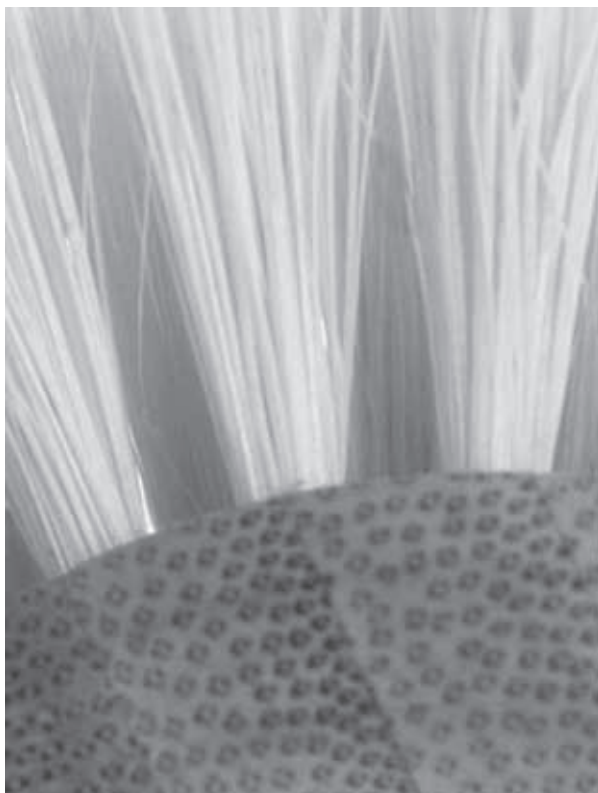
tingarbete för Helsingin- ja Uudenmaan Näkövammaisets hobbygrupp.

- Det varierar lite med hantverksintresset från år till år. Man borde också få yngre med som är intresserade av att göra något med sina händer!

Text: Sofia Stenlund

Fakta:

Synskadades Centralförbunds företagarpriis delades i april ut för fjärde gången. Utmärkelsen delas ut vartannat år för att uppmärksamma en framgångsrik företagare samt uppmuntra nya förmågor att fortsätta. Martin Lindkvist får priset som första representant för hantverk.

Aniridikonferens i Stockholm

Den 21 mars klockan 14 samlades 21 personer, både vuxna och barn, i Stockholm för att träffas. Gemensamt för alla var kopplingen till syndromet Aniridi. Det var den första träffen man ordnade på initiativ av Ivana Kildsgaard och Neven Milivojevic. Platsen var på Shia, Liljeholmstorget.

Vi ålänningar blev lite sena på grund av felläsning av adress, det visade sig att det fanns både Liljeholmsgata, Liljeholmsgränd och Liljeholmstorg. Alla nog i närheten av varandra, men det orsakade en kvarts försening för vår skull. Men, bättre sent än aldrig, och snart även vi anslöt oss till gruppen. De flesta var bosatta i Sverige, men förutom oss ålänningar hade även en österbottning sökt sig till Sveriges huvudstad. Huvudsaken med träffen var i första hand att träffas, utbyta erfarenheter och information om vad som sker inom området. Andreas Kanto hade varit i Aniridikonferensen i Chicago och delade med sig av sin kunskap. Läkarkompetens diskuterades flitigt, och gruppen insåg att det skulle vara intressant att ha med sig någon expert att diskutera frågor ur medicinsk synvinkel. Framtida kongresser talades om, för inom ett par år kommer det att ordnas sådana, både i USA och i Europa/Skandinavien. Att någon av träffdeltagarna skulle delta i dessa ansågs viktigt.

Vi resonerade också om vilket sätt skulle vara det bästa sättet att sprida informationen. Aniridi Sverige har en hemsida, www.aniridi.se, och hemsidans innehåll genomgicks. Det är ju nuförtiden så att söker man information så är det första man gör att man googlar på ordet. Därför fyller Aniridi Sveriges hemsida en viktig roll som informationspridare.

Sedan finns det en Facebookgrupp som heter Aniridi Sverige. Via både hemsidan och facebookgruppen kan man komma i kontakt med personer som själva lever med aniridi eller som på andra sätt berörs av detta sällsynta syndrom. Man behöver ju inte ha aniridi själv för att vara intresserad, man kan vara vän eller anhörig. Man kan ju nämna att Facebookgruppen för tillfället har över 30 medlemmar och att det har utlysts en logotävling som pågår till den 15 maj.

Det finns också en facebookgrupp som heter Aniridi Suomi, där man startat gruppen på engelska, men inläggen

kan även skrivas på svenska eller finska. Under träffen diskuterades ett skandinaviskt samarbete, på grund av att till exempel i Norge har Aniridi Norge en aktiv förening. En del av träffdeltagarna var på väg till deras årsmöte.

Det var väldigt trevligt att få ansikte på många av deltagarna. Många var ju kända från facebookgruppen sedan

tidigare, och Ivana hade vi träffat ifjol på Aniridi Norges årsmöte, men att sitta vid samma bord och diskutera gemensamma intressen med likasinnade är ju alltid mycket givande. Vi ser redan framemot nästa träff – vem vet, kanske den ordnas på Åland?

Text och foto: Sanna Söderlund

■ Neven Milivojevic höll ordet under träffen som bland andra besöktes av Sanna Söderlund och Andreas Kanto från FSS.

Fakta:

Aniridi är en medfödd ögonsjukdom som innebär att man mer eller mindre saknar iris, vilket i sin tur leder till att ögat får svårt att ställa in skärpan. De vanligaste besvären kopplade till aniridi är ljuskänslighet, ögondarrning, glaukom, katarakt, hornhinnegrumlingar och underutveckling av näthinna.

■ Maj-Britt Strandberg och Arto Vanhanen upplevde en intressant dag lördagen den 13 mars då de befann sig på Slottet.

Sjuttioårsminnet av vinterkriget

Vinterkriget mellan Finland och Sovjetunionen bröt ut den 30 november 1939. Långvariga underhandlingar om fred ledde inte till resultat. Sovjetunionens krav på landavträdelser ansåg vår regering vara orimliga. Röda armén angrep Finland utan krigsförklaring till lands, till sjöss och från luften. Kriget upphörde den 13 mars 1940.

Freden blev en chock för vårt folk och flaggorna med sorgband vajade på halvstång. Tusentals finländska soldater stupade och invalidiserades. Finland förlorade stora landområden och tusentals blev hemlösa men landet förblev självständigt. Man talar om vinterkriget under. Under det 105 dagar långa kriget evakuerades ca 9000 barn från det krigshärjade landet till de nordiska länderna. Krigsslutet hedrades med minnestillfällan den 13 mars i år.

Övermäktig fiende

I oktober 1939, kort efter det att Tyskland hade angripit Polen och andra världskriget brutit ut, vände sig Sovjetunionen till Finland med krav på att bl.a. få arrendera Hangöudd och överta öar i Finska viken som militärbaser för att trygga försvaret av Leningrad (nuvarande St Petersburg). Om Finland hade gått med på de sovjetiska önskemålen skulle landets försvar ha försvagats katastrofalt. Man lät förhandlingarna rinna ut i sanden samtidigt som Finlands försvar mobiliserades. Hela nationen stod bakom regeringens beslut att inte ge efter för de sovjetiska kraven. Den 30 november 1939 överskred Sovjetunionens armé hela Finlands östgräns med nästan en halv miljon man, hundratals pansarvagnar, kanoner och flygplan. Samtidigt bombade sovjetiskt flyg Helsingfors och andra städer bland dem min hemstad Kotka. Sammanlagt bombades under vinterkriget 689 mål med ca 100 000 bomber. Bombardemangen krävde ca 1000 döda och 3000 sårade civilperso-

ner. Utomlands väntade man sig att Finlands försvar skulle bryta samman på kort tid. Landets illa utrustade armé fortsatte dock att hålla stånd och tillintetgjorde med "motti-taktik" hela sovjetbataljoner i fyrtio graders köld. Finlands armé riktade dock huvudsakligen in sig på försvarskrig och intog försvarsställningar. I mitten av februari 1940 inledde röda armén en mycket kraftig offensiv på Karelska näset. Våra trupper kunde hålla stånd en tid vid den s.k. Mannerheimlinjen men var tvungna att retirera till Viborg. Två bataljoner svenska frivilliga, sammanlagt 8000 man, deltog i striderna vid Salla i nordöstra Finland och övertog i praktiken försvaret av norra delen av landet. Den 13 mars 1940 kl 11.00 tystnade kanonerna. Enligt det fredsfördrag som undertecknades i Moskva avträdde Finland en stor del av Karelen, ett område i Salla och måste arrendera ut Hangöområdet för 30 år som sovjetisk marinbas. Från de avträdde områdena skulle en evakuerad befolkning på ungefär 400 000 människor placeras på rätt sida om gränsen. Vinterkriget kostade Finland 25 000 stupade och 45 000 invalidiserade unga män och kvinnor. De ryska förlusterna var flerdubbla. På kvällen den 13 mars 1940 sändes överbefälhavare Carl Gustaf Mannerheims sista dagorder i radion. "Soldater", sade han, "Jag har kämpat på många slagfält men jag har ännu ej sett er like som krigsmän. Jag är stolt över er som om ni vore mina egna barn." Han slutade med ett uttryck som har blivit bevingat: "När en gång detta krigs historia skrives skall världen se vilka bragder ni utfört".

Barn i säkerhet

Under vinterkriget sändes ca 9000 barn till Sverige från det krigshärjade landet. Ungefär 3000 mödrar fick följa med de barn som var under tre år. Nästan alla krigsbarn återvände efter fredslutet. Under fortsättningskriget 1941-1944 återupptogs barntransporterna. Totalt fördes ca 80 000 barn till Sverige (75 000) och Danmark (4000). Kriterierna var först att barnen skulle vara 3-7 år gamla. Senare fördes även äldre. Det var i första hand fråga om barn som var evakuerade från Karelen, som hade förlorat någon av föräldrarna, förlorat sina hem i bombardemang eller barn som var sjuka eller undernärda. Barnen fördes med båt från Åbo till Stockholm men senare med tåg över Torneå till Haparanda. Alla barn hade en lapp om halsen med namn, nummer och destinationsort. Transporterna var förknippade med många faror

och tragiska scener. Traumatiska upplevelser har senare varit orsaken till psykosomatiska störningar hos många av krigsbarnen. De flesta barn fick ett gott mottagarhem. Ungefär 8000 barn bodde dock på barnhem. Hemresan till Finland blev för barnen lika tragisk. Många barn gjorde resan tre gånger. Både i Sverige och senare hemma i Finland hade barnen anpassningsvårigheter. Den språkliga tudelningen var en viktig orsak till anpassningsvårigheter, rotlöshet och splittrad identitet. I efterhand har barnförflyttningarna kritiserats. I dag skulle man noga överväga andra alternativ.

Veteraner och krigsbarn på slottet

För att minnas vinterkriget och för att hedra dem som då kämpade för Finlands frihet inbjöd republikens president Tarja

HJÄLPKOMMITTÉN FÖR
Finlands barn
STOCKHOLM

N:o *VK 179*

Namn *Arto Vanhanen*

Adress *Papinkatu 10 Kotka*

Kontroll
N:o

Socialministeriets Barnförflyttningskommitté
HELSINGFORS

■ Till vänster ser vi den namnlapp som alla krigsbarn hade runt halsen. Till höger Arto Vanhanen som 8-åring.

Halonen, lördagen den 13 mars till slotet i Helsingfors, närmare 200 personer. Gästerna var från olika delar av landet och representerade veteranorganisationer, Lotta Svärd-organisationen, Rintamanaiset ry och krigsbarnsföreningar. Med fanns också veteraner och personer med anknytning till kriget från Sverige och Estland. De tre inbjudna krigsbarnen var från Kemi, Åbo och Kotka. Som ordförande representerade jag Kymmenedalens Krigsbarn r.f. De inbjudna anlände genom huvudingången vid Norra Esplanadgatan. Det tog en god tid förrän den långa kön av gäster hade hälsat på president Tarja Halonen och doktor Pentti Arajärvi i spegelsalen.

Efter att jag hade presenterat mig och min ledsagare Maja Strandberg överräckte jag åt presidenten en bok där 39 medlemmar inom Kymmenedalens Krigsbarn rf berättar om sina krigsbarnsminnen. Därefter hade jag också äran att skaka hand med en lång rad höga officerare som stod uppställda enligt militärisk rang. Ledsagade av stiliga officerare bänkade sig gästerna i festsalen. Överallt fanns stora buketter av röda och vita tulpaner och nejlikor i samma färg. Alla sexton bord var prydda av låga uppsättningar av vita rosor och fresior. Vid varje bord satt en hög officer. På min vänstra sida hade jag presidentens adjutant överstelöjtnant Jukka Jokinen. Vi förde en intressant diskussion om krigsveteraner och om mitt arbete inom krigsbarn – och synskadeorganisationerna. På min högra sida, bredvid Maja, satt en 93 årig krigsveteran som berättade om striderna

under vinterkriget. Adjutanten ledde programmet med små handrörelser. Med en vink gav han order åt Garnisonens musikkår uppe på läktaren. Under Björneborgarnas marsch tog republikens president med make plats vid ett av borden. Vid samma bord placerade sig även presidenten och krigsveteranen Mauno Koivisto med maka Tellervo. Under festen spelade musikkåren melodier från krigstiden. I sitt tal konstaterade president Halonen bl.a. att kriget krävde mycket av hela folket men Finland bevarade sin självständighet. "Jag vill å statsmaktens vägnar uttrycka min djupa tacksamhet mot er veteraner och hela er generation", sade presidenten. Hon påpekade också att vinterkriget var finländarnas gemensamma stora styrkeprövning. Efter talet uppträdde en sjuttonmanna kadettkör med fyra krigstida sånger. På adjutantens befallning tågade en lång rad av servitörer in med kaffekannor. De var, liksom gästerna, klädda i mörk kostym. Gästernas rockuppslag pryddes av förtjänsttecken. Jag hade glädjen att bära förtjänsttecknet av Finlands Lejons Orden som presidenten beviljat mig 2003 på förslag av Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. Maja hade på sin dräkt Synskadades Centralförbund rf:s förtjänsttecken. Innan festen slutade hade jag möjlighet att växla några ord med president Halonen, armens stabschef generalmajor Arto Rätty och några andra gäster.

Text: Arto Vanhanen

Foto: Adjutant Jukka Jokinen m.fl.

■ Några av deltagarna i den uppföljande informatörsträffen. Från vänster Patrik Paulin, Tessa Bamberg, Börje Kukkonen, Raija Österlund, Arto Vanhanen och föreläsare Anna Caldén.

”Värdefullt, unikt och viktigt”

FSS informatörer träffades för inspirationsdag

Fredagen den 9 april arrangerades en efterfrågad uppföljande träff för FSS informatörer på SynVillan. Erfarenheter och åsikter utbyttes under livliga diskussioner, men alla var överens om en sak: informatörsverksamheten, där synskadade själva berättar om sin synskada och vardag är ovärderlig.

Åtta engagerade informatörer från olika delar av landet slöt upp för att uppdatera sina kunskaper och kanske framför allt få träffa andra med liknande erfarenheter av informatörsuppdrag. En av de viktiga aspekter som framkom var att det önskades fler informatörer och gärna yngre sådana. Dessutom betonade flera att informerande och upplysande verksamhet inte alltid behöver vara organiserad! Att berätta om sin synskada på bussen och i andra sammanhang där man träffar folk är också det av stor betydelse.

Bland lättsamma berättelser och humoristiska anekdoter fanns också en stor vilja att förbättra och utveckla möjligheterna för FSS informatörsverksamhet. Deltagarna lyfte upp flera platser där man kunde informera mer om hur man bemöter synskadade såsom sjukhus och andra vårdinrättningar.

Berätta utan att försköna

Kursdeltagarna diskuterade mycket kring sin egen roll som informatörer och vad man kan tänka på. Här framkom bland annat att man ska vara sig själv. Var och en informerar på sitt sätt utan att man skapar en schablon för hur ett besök ska se ut. Samtidigt som informatörsbesöket bör vara en positiv upplevelse bör man inte försköna verkligheten alltför mycket utan sakligt referera till de svårigheter som finns i den synskadades vardag. Andra viktiga punkter var att betona att informatören berättar ur sin egen synvinkel och att just deras upplevelser inte

alltid är jämförbara med alla andra synskadade.

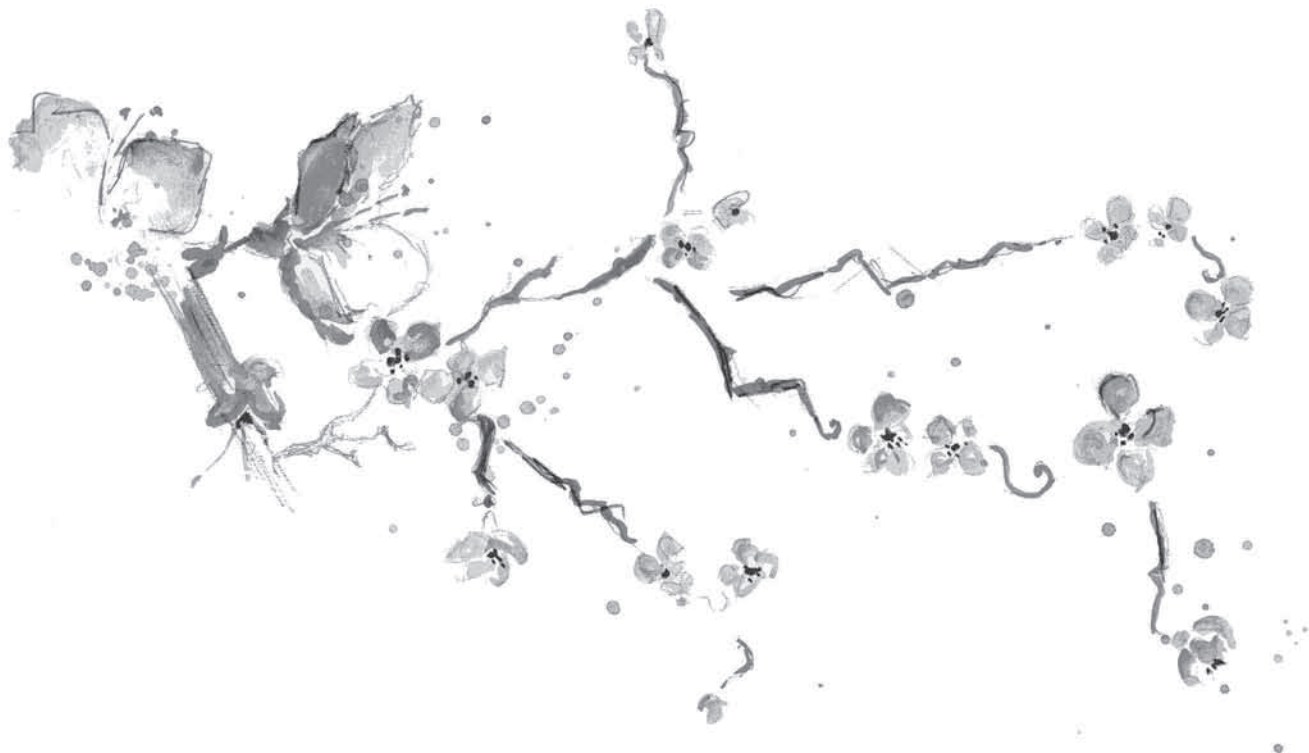
Inspiration av van föreläsare

Som föreläsare och inspiratör efter diskussioner och allmän information fungerade Anna Caldén, som trots sina unga år är kommunpolitiskt aktiv och van föreläsare med stor insikt i handikappfrågor. Anna Caldén är kortvuxen sedan födseln och utbildad socionom YH med magistersstudier i Vasa på gång. Hon har en speciell anknytning till FSS i och med att hon under fem veckor år 2004 bekantade sig med FSS verksamhet i Åbo tillsammans med dåvarande rehabiliteringshandledare Margot Åberg. Via sin praktikperiod fick Anna en inblick i synskadades vardag genom att bland annat vara med på hembesök och lära sig om hjälpmedel.

Anna Caldén gav deltagarna handfasta tips och råd angående hur man får publiken att lyssna och disponerar sitt informationstillfälle. Samtidigt gav hon information om det senaste inom handikapplagstiftningen. Entusiasmen var påtaglig och inspirationen uppväckt när dagen avslutades, alla var överens om den stora betydelse informatörsverksamheten har inom förbundet. Den betecknades som värdefull, unik och viktig. En av deltagarna summerade informatörsverksamheten med ett citat av J Robert Oppenheimer: "Det bästa sättet att sprida information är att förpacka den i en person".

Text och foto: Sofia Stenlund

Kåseriet | Viva Holm

Takdropp och dörrstopp

Huset fyller 25 år i sommar. Ett hus som trampat ur barnskorna, och har den ljuvaste ungdomen bakom sig. Skavankerna som väder och vind förorsakat har åtgärdats till invånarnas belåtenhet. Trots att huset visar upp en förnämlig fasad, så betyder det inte att allt inom bords funkis oklanderligt.

Jag, en av urinvånarna, skaffade en tvättmaskin några veckor efter inflyttningen. Tvättmaskinen var brun och skulle väl matcha den bruna kakeldeko-

ren. Det var en fröjd att låta maskinen arbeta.

Den stod inte länge på innan grannen från lägenheten under mig rusade in och undrade vad jag höll på med. Det dropade vatten från hennes badrumstak. Slut på idyllen! Golvet måste rivas. Det visade sig att ett rör inte var ordentligt kopplat. Nu skulle det öppnade utrymmet torka i flera veckor, vilket det tog god tid på sig. Den boende fick sköta sin hygien i husets bastu. Korkmattan lades

på. Efter en liten tid började korkmattan buckla. Återstod ingenting annat än att igen demolera golvet. Efter den proceduren stabiliserade sig läget.

I höstas var det hänt igen. Plötsligt blev balkongdörren trög och ville inte gå i lås, vilket inte var ovanligt höstetid. En man från servicefirman anlände, vred om dörrhandtaget och försökte öppna dörren. Det gick nu inte alls. Dörren förblev stängd. Disponenten kontaktades. En låssmed skulle komma följande dag, och så skulle problemet vara löst. Trodde man! Låssmeden kom och svetades med handtaget, som inte ville rubba sina cirklar. Efter en timme gav han upp. Nu återstod ingenting annat än att bryta upp dörren med våld. Träflisor flög från dörr och karm. Invånaren åsåg

sceneriet med förskräckelse. Disponenten inspekterade den sargade dörren. En snickare anlände för att återställa dörren. Han hyvlade, slipade och kittade, men konstaterade att han inte kan trolla. Den här dörren blir nog aldrig sitt forna jag. Efter några dagar skulle han måla skavankerna. Då kom kölden och satte stopp för målandet.

Nu går allting i rasande fart. Ena dagen plumsar man i snö. Andra dagen plaskar man i tö och tredje dagen kan man skönja snödroppar och krokusar som blygt tittar fram efter sin vintervila. Hur går det med snickaren? Är han också ett vårtecken som dyker upp? Det återstår att se.

**Viva Holm
Lojo**

Meddelanden

Celia fyllde 120 år i april

Celia-biblioteket firade sitt 120-årsjubileum den 1.4 2010. Bibliotekets verksamhet började 1.4 1890, när Cely Mechelin grundade föreningen "Böcker åt de Blinda". Föreningens syfte var att "öppna litteraturens skattkammare för blinda". Innan föreningen grundades fanns bara material med religiöst innehåll tillgängligt för synskadade personer i punktskrift.

Under årtal kopierades punktskriftsböckerna för hand. På 1950-talet utökades boksamlingen med talböcker. I dag är 98 % av alla lån talböcker, och kundkretsen består av förutom synskadade även personer med andra typer av läshandikapp, till exempel muskelsjukdomar, CP-skada, läs- och skrivsvårigheter, afasi och utvecklingsstörningar. Biblioteket har i dag ca 15 000 kunder.

Celias historia

Celia har betjänat blinda och svagsynta finländare sedan år 1890, då Föreningen Böcker åt de Blinda startade biblioteksverksamheten. Sedan 1978 har Celia varit ett statsägt specialbibliotek. Kvinnor ur de bildade klasserna bedrev vid övergången 1800–1900-talet välgörenhet på flera olika sätt för att hjälpa mindre bemedlade. Celia grundades den 1 april 1890 av blott 23-åriga senatorsdottern Cely Mechelin, som tillsammans med sina väninnor ville "öppna litteraturens skattkammare för blinda".

Den viktigaste uppgiften för medlemmarna i föreningen Böcker åt de Blinda var att för hand, bokstav för bokstav, kopiera böcker som grundade sig på Brailles punktskriftssystem. Punktskriftsböckerna kopierades med hjälp av svinläder eller en zinktavla och ett litet stift. Zinktavlorna och stift byttes småningom ut mot små punktskriftsmaskiner, och efter kriget fick biblioteket ett eget punktskriftstryckeri. År 1955 utökades bibliotekssamlingen med talböcker som bandats in på rullband, vilket underlättade för i synnerhet krigsblinda att hålla läsintresset vid liv.

Cely Mechelin ledde biblioteket från att det grundades till år 1932. Biblioteket antog namnet Celia -Biblioteket för synskadade år 2001 som en hyllning till dess grundare Cely (Cecilia) Mechelin. År 1978 förstatligades verksamheten.

Redan på 1920-talet började samhället ge ekonomiskt stöd till biblioteksverksamheten. Först på 1960-talet började tillgången till böcker uppfattas som en rättighet som

samhället är skyldigt att ordna för alla medborgare - även för dem som inte kan läsa tryckt text. Övergången i statens ägo år 1978 betydde en utökning av bibliotekets resurser samt att verksamheten övergick i sfären för det samhälleliga beslutsfattandet. Genom förstatligandet utökades bibliotekets service till att gälla även andra typer av läshandikapp, såsom personer med läs- och skrivsvårigheter.

Källa: Celia

Esperantokurs i Slovakien

Den 2-10 juli 2010 arrangeras en internationell kurs i esperanto i den västslovakiska badorten Piestany, som ligger 80 kilometer från Slovakiens huvudstad Bratislava. På programmet finns förutom studier också utfärder, handarbete, motion, kvällsprogram och konserter. Vi ägnar oss åt studier i esperanto på förmiddagarna gruppvis enligt språkkunskaper. Nybörjare har eget program och de tas väl om hand.

Deltagaravgift: Deltagaravgiften är graderad enligt anmälningstiden. I januari 40 euro, april 50 euro, efter Valborg 60 euro. För unga personer under 18 år debiteras en nominell deltagaravgift på 10 euro.

Logi i tvårumssstudiebostäder samt måltider kostar 176 euro, för tre- till fyrapersonersrum 152 euro. Den kortaste rutten är att flyga till Wien och fortsätta med tåg 45 kilometer till Bratislava och sedan 80 kilometer till Piestany. Till våren finns förmånliga flygerbudanden för under 200 euro. Man får mer ut av studieveckan om man bekantar sig med esperanto på förhand, till exempel på Internet via programmet Lernu på adressen http://fi.lernu.net/pri_lernu/index.php eller via Steletos språkkurser. Under studieveckan i Slovakien får man god övning inför den ungdomsträff och esperantokongress som hålls nästa år i Köpenhamn.

För mer information kan du kontakta Arvo Karvinen, Piikintie 22 as 10, 00680 Helsingfors, eller per e-post: steleto@pp.inet.fi.

Synpunkt 2010 har utkommit

Celias informationstidning Synpunkt 2010 har utkommit. Tidningen finns på svenska och på finska. Nu kan man också läsa Synpunkt som pdf-fil eller lyssna på tidningen med ReadSpeaker-teknologi.

Tidningen utkommer årligen och kan beställas kostnadsfritt från e-postadressen tiedotus@celialib.fi. Synpunkt 2010 ska också produceras i Daisy-talboksformat och som en punktskriftsbok.

OPUS - nu även som taltidning

Från och med nummer 1 2010 finns Skandinavians största magasin om klassisk musik och opera även som taltidning. OPUS blir den första tidningen om klassisk musik som ges ut som taltidning och först ut blir det högaktuella numret om Gustav Mahler, som fyller 150 år i år.

- Det här är ett viktigt och roligt steg för oss att ta. Detta innebär att vi kan nå nya målgrupper som tidigare haft svårigheter att läsa OPUS. Satsningen hade inte varit möjlig utan det stöd vi får från Kulturrådet, säger Johannes Nebel, grundare och ansvarig utgivare.

Inlästa tidningar som medium ökar i popularitet. Målgruppen är betydligt större än endast synskadade eller personer med andra funktionshinder. Bland annat personer som reser mycket i arbetet efterfrågar inläst material som alternativ till traditionella magasin och tidningar.

Själva inläsningen och produktionen görs av Iris Intermedia, som specialiserar sig på funktionsstärkande tjänster. OPUS blir den första tidningen om klassisk musik som ges ut som taltidning och hela tidningen inklusive beskrivningar av bilder och annonser finns med i den inlästa versionen.

- Vi är glada över att OPUS inser nyttan med att göra taltidning och låter alla oavsett läsbegränsning få ta del av tidningen. Vi är dessutom väldigt nöjda över den respons vi fått från de nya prenumeranterna som nu tack vare en taltidning kan ta del av OPUS, säger Jenny Wilhelmsson på Iris Intermedia. OPUS som taltidning produceras i DAISY-format (Digitalt Anpassat Informations System). Formatet är en internationell standard för digitala taltidningar och böcker, där ljud, text och bild struktureras på ett sätt som gör det enkelt att läsa och söka i texterna. Man kan "bläddra" i tidningen, söka med hjälp av register, använda sig av innehållsförteckningar, sidnummer, sätta bokmärken m.m. För att utnyttja de olika funktionerna krävs en särskild spelare eller en dator med viss programvara, men då ljudfilerna är i mp3-format kan de även spelas på vanliga mp3-spelare. Som taltidningsprenumerant av OPUS får man tidningen hemskickad i form av en CD-ROM med filer i DAISY-format.

OPUS är Skandinavians största tidskrift om klassisk musik och opera, och utkommer med sex nummer per år. Magasinet prisades som Bästa nya tidskrift av Resumé 2005 och nominerades till Årets Tidskrift 2006. Redaktionen är Malmöbaserad.

Punktskrift i fullskärm

Forskare i USA har utvecklat en teknik där en hel webbsida kan direktöversättas till punktskrift. Dagens punktskriftsdisplayer visar oftast bara en rad i taget. Det skriver tidningen Ny Teknik.

Idag finns hjälpmedel för synskadade där texten på en webbsida översätts till punktskrift på elektromagnetisk väg. Läsapparaten, den så kallade punktskriftsdisplayen visar oftast bara en textrad i taget.

Men nu har forskare vid North Carolina State University i USA utvecklat en teknik där en hel sida kan visas och blixtnabbt uppdateras med ny text.

Då punkterna fyller en hel sida och inte bara en rad kan tekniken användas för annat än att bara visa punktskriftstecken. Exempelvis kan en bild omvandlas till upphöjningar (relief) som den synskadade kan känna med fingertopparna.

Tekniken går ut på att små rektangulära vätskefyllda behållare pressar upp ett diafragma som bildar en punkt. Enligt forskarna på universitetet tar det bara tre hundra delar av en sekund för att trycka upp en punkt.

Inom ett år räknar forskarna räknar med att ha byggt en färdig prototyp i full skala. Förhoppningen är att tekniken ska leda till produkter som kan säljas på marknaden.

Källa: Ny Teknik/SRF

Annons:

Tolk-, översättnings- och renskrivningstjänster erbjuds

Paulina Hannus, fil. mag. från Åbo Akademi, erbjuder via företaget Översättningsbyrå P. Hannus/Kielenkäännöstoimisto P. Hannus översättningar och tolktjänster mellan följande språk: Svenska-franska-svenska Engelska-svenska Finska-svenska Finska-franska Dessutom erbjuds renskrivning av texter efter diktamen eller inlästa på band eller skiva.

Nya prisuppgifter: Om texten som ska översättas är kortare än fem A4-sidor, är priset 2 euro/rad. Om texten som ska översättas är fem A4-sidor eller längre, är priset 50 euro/sida. Tolktjänsten kostar 40 euro/timme+resor.

Renskrivningstjänsten kostar 2 euro/minut av dikterat material. För mer information, kontakta Paulina Hannus Kontaktuppgifter: Översättningsbyrå P. Hannus/Kielenkäännöstoimisto P. Hannus FO-nummer: 2276035-0

e-post: phannus@gmail.com Hemsida: www.phannus.webs.com

Meddelanden från distrikten

Ålands Synskadade r.f.

Hej igen alla!

Det har varit en kall vinter och vi hoppas att vi börjar gå mot det varmare hållet. Vårmötet på Ankaret hölls lördagen den 17 april. På programmet stadgeenliga ärenden.

Verksamhetsberättelsen i form av en cd-skiva finns att hämta på Ankaret och HandiCampen då den är godkänd, och den läses även in i taltidningen.

Rehabiliteringshandledaren Carina Willberg från FSS höll en ledsagarkurs på Ankaret i mars, där sex personer varav en synskadad deltog.

En loppisdag ordnades söndagen den 21 mars på Ankaret.

Pjäsen "Elviras Äggpengar", skriven av Vibeke Voigt visades på Ankaret i början på april, i rollerna Kaj Lybeck och Margaretha Österman.

Vivakören håller en syntolkad vårkonsert, den 25 april, "LÄNGTAN TILL" på Alandica.

I början på maj hålls en grillkväll på Ankaret och vi hoppas att det kommer många.

Vi fortsätter som vanligt hela våren med boccia på torsdagarna.

Bingo ordnas vanligtvis vissa tisdagar och månadskvällarna på måndagarna. Måndagsgruppen träffas också fortsättningsvis.

Taltidningen fyller 30 år och vi kommer att fira den med ett 30-årsjubileum. Mer information kommer senare.

Aktivitetsgruppen har snart möte igen, så håll även utkik i de vanliga tidningarna. Kolla också emellanåt på hemsidan: www.handicampen.ax/syn

För att bli medlem eller stödande medlem på Åland, kontakta organisationssekreterare Erika Strömberg eller ögonterapeut Kerstin Forsberg om du vill bli medlem. Som medlemsavgift betalar du 10 € som ordinarie medlem och 15 € som stödmedlem.

Pratsam/Taltidningen kostar:
Ordinarie medlemmar 100 € för helår
Ordinarie medlem 50 € halvår
Icke medlem 120 € för helår.
Icke medlem 60 € för halvår.

Kontakta Lars Nylund på telefon: 040-5062327 för frågor om taltidningen.

Har ni några frågor, arrangemang eller något inför våren eller sommaren som ni önskar att vi ska ordna så ring mig,

Erika Strömberg, på nummer: 045-7343 8950.

Tack!

Organisationssekretare Erika Strömberg
Ålands Synskadade r.f.

Mobil: 045-7343 8950

E-post: aland.syn@aland.net

Hemsida: www.handicampen.ax/syn

Vasa svenska synskadade r.f.

- Mimoselgrupperna fortsätter att träffas varannan onsdag jämna veckor. Förmiddagsgruppen kl. 10 och eftermiddagsgruppen kl. 13. Mimosel ordnas i samarbete med Folkhälsan och ledare är Camilla Westerlund.
- Stolgymnastik har vi på Lyktan varannan onsdag (ojämna veckor) kl. 13 med Britten Nylund.
- Punktskriften fortsätter varannan torsdag kl. 10. Kurserna ordnas i samarbete med Svenska studieccentralen. Mera info från kansliet.
- Boccia spelas onsdagar och träff är det på Lyktan kl. 17.
- Karaträff på Lyktan torsdagen den 6 maj kl. 18-19.30 med Christian Ahlbom.

Vårauktion 15 maj 2010 kl. 11-14 på Lyktan, Skolhusgatan 40 C. Gåvor och bidrag till auktionen mottages med tacksamhet.

Resa till Åboland

Kom med på föreningens resa till Åbolands skärgård fredag 13 - söndag 15.8.2010. Färden går via Villnäs slott (marskalk Mannerheims födelsehem) ner till Åbo på fredagen. Vi övernattar i Åbo och åker skärgårdens ringväg på lördagen över 12 broar och med 8 färjor under ledning av skärgårdsguide. Bl.a. Iniö kyrka besöker vi. Vi far via Houtskär, Korpo, Nagu och Pargas till Åbo där vi igen övernattar. På söndag besöker vi till Åbo domkyrka och träffar ev. Åbolands synskadade. Med på resan har vi Oravais Trafiks reseledare. I priset ingår bussresan, 2 nätter på hotell i Åbo, 2x frukost, 2x middag, 3x lunch, 3x kaffe + dopp. Inträde och guidning på Villnäs slott. Heldagstur med skärgårdsguide längs skärgårdens ringväg samt färjavgifter och inträden. OT-reseledarens tjänster under hela resan. Priset är 200 euro/person för föreningens medlemmar och 310 euro/person för icke medlemmar. **Bindande anmälan senast 31.5.2010.** Kontakta Tina på kansliet om du har frågor.

I maj åker vi på en dagsutfärd i Österbotten. Följ med medlemsbandet samt Vasabladets och Syd-Österbottens föreningspalter för mera information om detta samt medlemsträffar och andra evenemang.

Om du har frågor kontakta Tina på kansliet, må-to kl. 9-11. Tel. 317 0654.

Ha det gott!

Distriktssekreterare, Tina Back.

Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f.

Måndagsträffarna kl 13.00 på Hörnan fortsätter med varierande program:

Måndagen

den 3 maj diskuterar vi om aktuella ämnen.

den 10 maj har vi en motionsmåndag.

den 17 maj har vi frågesport.

den 24 maj tränar vi minnet.

- Torsdagen den 27 maj har vi **VÅRFEST** kl 16.30

Sista anmälningsdagen är 18.5.2010.
Alla med!

- Kom med på vår SOMMARRESA den 23 -26.8 till Lovisa med omnejd! Avgiften är 200 euro per person. Sista anmälningsdagen den 18.5.2010. Mera om vårt program finns det på kommande Medlemsband, så lyssna på dem!

Hörnans öppethållningstider:

må-ti 9.30-13.30

to 13.30-15.30

Tfn: (09)-612 1779

Adressen är Parisgränden 2 A 3,
00550 Helsingfors

Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f.

Vi anordnar en gemenskaps- och försäljningsdag inför morsdagen, lördagen 8.5

kl 11 - 14 på verksamhetscentret Fyren. Det blir försäljning av bakverk, kaffeservering med nybakade munkar, "loppis" och lotteri. Gåvor till "loppis"-bordet och lotteri mottas med tacksamhet. Inbjud även era vänner och bekanta.

Vi planerar att ordna endagsresan i början av juni till Toivonens allmogemuseum och djurpark i Kelviå med lunch i restaurangen Peltopyy.

Mera info om evenemangen på medlemsbandet och ÖT:s minneslista (lördag) samt från Fyren tfn 7234 880 eller 050-3795 658.

Välkomna med!

Hälsar styrelsen i NÖSS

Svenska synskadade i Östnyland

Svenska synskadade i Östnyland håller maj månads träff lördagen den 22 maj kl. 13.00 i Kajutan, Ågatan 33 i Borgå.

Vi besöker Lurens sommartheater onsdagen den 21 juli och ser föreställningen "Brudvalet". Mer information längre fram på Medlemsbandet.

Kom med till Borgå!

FSS Friidrottstävlingar och Bocciaturnering 2010

Den 11 – 13 juni går FSS sjätte friidrottstävlingar samt bocciaturnering av stapeln. Platsen för dessa evenemang är denna gång Borgå.

Fredagen den 11 juni genomförs bocciaturneringen mellan distrikten i bollhallen på Sannäs gård.

På lördagen hålls friidrottstävlingarna på Hammars idrottsplan. Friidrottsgrenarna för både damer och herrar är följande: löpning 60 m, 100 m, 400 m, 1500 m gång (stavar tillåtna), kula, turbospjut, slungboll, höjd och längd utan ansats, stafett 4 x 100 m.

Deltagaravgiften är 75 euro, vilket inkluderar måltider (frukost, lunch, middag), logi på Sannäs gård samt resor. Därutöver 5 euro per start i friidrottsgrenarna. Avgiften för boccian är 50 euro per lag. Deltagarna får mer detaljerad information senare.

Anmälningar och närmare information fås av Tina Dunderfelt på förbundets centralkansli, telefon 09-6962 3010 eller tina.dunderfelt@fss.fi. Sista anmälningsdagen är fredagen den 7 maj.

Varmt välkomna till FSS r.f:s traditionella friidrottstävlingar och bocciaturnering!

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f., Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f. och Svenska Synskadade i Östnyland r.f. i samarbete med Borgå stads idrottssektion.

Hej forna elever, lärare och personal vid
Svenska skolan för synskadade/Svenska Blindskolan!

Välkomna på
Öppet Hus

den 27 maj kl. 12.00 – 16.00.

Rundvandring, trevlig samvaro och traktering.
Låt djungeltrumman gå!

Anmäl dig senast den 17 maj till
hannele.lahteensuo@blindskolan.fi, tfn 040-809 1745
barbro eklund@blindskolan.fi, tfn 040-809 1749

Adress: Parisgränden 2 A 2, 00550 Helsingfors

Vägbeskrivning:

Med spårvagn

Ta spårvagn nr 6 eller 8 mot Arabia, avstigning på hållplatsen Byholmsgatan/Kyläsaarenkatu. Därefter promenad längs med Tavastvägen fram till Hemholmsgatan/Kotisaarenkatu på höger sida, därefter tar ni första gatan till höger som är Majstadsgatan/Toukolankatu, från Majstadsgatan första gatan till vänster, då befinner ni er på Parisgatan/Pariisinkatu, och efter det första gatan till vänster som är Parisgränden/Pariisinkuja.

Med taxi

Om ni då kommer ihåg ovanstående beskrivning av promenaden från buss- eller spårvagnshållplatsen underlättar det avsevärt för chauffören att hitta rätt.